

Wandelnet

Startpunt voor wandelend Nederland

40
JAAR

1980

2020

40
JAAR

HET JUISTE PAD KIEZEN

Wat was het een bijzondere ervaring om exact op de verjaardag van Wandelnet een online feestje met onze vrijwilligers te vieren. Daarom ben ik extra blij dat we in het digitale jaar 2020 met deze jubileumuitgave ook wat fysieks kunnen overhandigen. Een blad met leuke artikelen, inspirerende mensen, feiten en cijfers en een tijdslijn van 40 jaar Wandelnet.

En als je zo de tijdslijn van Wandelnet bekijkt, dan valt op dat we steeds in beweging blijven. Bij het uitkomen van de allereerste in zwart-wit gedrukte gids had niemand kunnen voorzien dat we anno 2020 met onze smartphone alle route-informatie binnen handbereik hebben. Het is leuk om te lezen hoe de eerste directeur Henk Dikker Hupkes terugblijkt op die tijd.

Het belang van 'in beweging blijven' als organisatie is groot als je weet dat de wereld om je heen continu verandert. Het woord 'routebureau' was in 1980 nog niet uitgevonden. Inmiddels zijn routebureaus voor onze organisatie belangrijke partners. De portretjes van onze partners in dit magazine geven de breedheid van de samenwerkingsverbanden aan, maar zijn beslist niet uitputtend.

In die afgelopen decennia is het aantal vrijwilligers van enkele in 1980 gestegen naar bijna 1.000 in 2020. Een belangrijk fundament in het werk van Wandelnet. Het wandelen zelf is in de loop der jaren niet zo veel veranderd, maar "het juiste pad kiezen", voor nu en voor de toekomst, blijft voor ons "Wandelnetters" de grote uitdaging.

Toon Naber,
voorzitter stichting Wandelnet

INHOUD

3
Vrijwilligers aan het woord

4
Ruim 11.000 km in veertig jaar

6
Van analoog tot digitaal

7
'Lift mee met de energie van de vrijwilliger'

8
Zakelijke partners aan het woord

9
Directeuren aan het woord

10
Op de bres voor de wandelaar

12
Feiten & cijfers

COLOFON

Redactie: Harold Zijderveld & Marco Barten (Wandelnet)

Teksten/interviews/redactie: Sietske de Vet (WegWijs 43), Jolanda Denekamp (Taal & Trails)

Met dank aan: André Wilbers

Vormgeving: Leonie Nennie (Ontwerp Buro 28)

Druk: Avant GPC

Foto cover: Medewerkersdag 2018 Lelystad, fotograaf Luuk Gijsselhart

Infographic achterzijde: Leonie Nennie (Ontwerp Buro 28)

Foto's geïnterviewden: eigen beeld tenzij anders vermeld

©2020

www.wandelnet.nl

**OPRICHTING
ST. LAW,
PC HOOFDSTRAAT,
AMSTERDAM**

1980

Flevosporen eerste
wit-rood gemarkeerde LAW

Jetze Kamerling eerste betaalde medewerker

1983

eerste LAW-overzichtskaart

Vrijwilligers aan het woord

Gieneke Batelaan

Vrijwilliger routekwaliteit, Wandel naar je werk-dag

Waarom Wandelnet:

"De combinatie van vrijwilligerswerk - in teamverband - en het plezier dat ik zelf beleef aan wandelen. Het enthousiasme van de medewerkers en de overige vrijwilligers bij hun inzet voor Wandelnet is opmerkelijk. Veel mensen werken met ziel en zaligheid om het wandelen in Nederland te stimuleren."

Trots op: *"Het is ontzettend leuk om te ervaren dat de plannen en voorbereidingen van ons team Wandel naar je Werk-dag 2019, hebben geresulteerd in veel deelnemers. Vanuit de pers is er veel aandacht aan besteed. Het zou mooi zijn als deze dag er toe leidt dat deelnemers vaker een rondje gaan lopen of af en toe een deel van het woon-werkverkeer wandelend afleggen."*

Ivan Crost

Padcoördinator Brabants Vennepad, belangenbehartiger Zuidoost-Brabant

Waarom Wandelnet:

"Ik voel me bij deze organisatie echt op m'n plaats. Het onderhandelen over de wandelpaden met diverse instanties vind ik geweldig om te doen en daarmee kan ik ook een bijdrage leveren voor de wandelaars in het algemeen."

Meest opmerkelijk:

"Dat zijn vaak de meldingen, zoals van iemand die langs een van de vele beken in Brabant liep en schreef 'Wat jammer nou aan de overkant is een café en daar had ik graag een kopje koffie gedronken. Kunt u niet het pad omleggen?'"

Han van der Voet

Vrijwilliger sinds 2001, infrastructurale barrières

Waarom Wandelnet: *"Mijn drijfveer voor wandelen is het genieten van het landschap, de groene ruimte en ook de dorpen en stedelijke gebieden. Hoe houden we onze omgeving aantrekkelijk, beleefbaar en toegankelijk. Voorkomen van barrièrevorming, ruimtelijke verhoging is van essentieel belang."*

Voorbeelden van bereikte successen:

"Het voorkomen van de opheffing van onbeveiligde spoorwegovergangen (zandwegen en paden) op de Veluwe. Dat werden beveiligde spoorwegovergangen. En het tot stand komen van een voetbrug over spoorlijn en rondweg in de Isabellalaan tussen Den Bosch en Vught."

Marcel Eekhout

Vrijwilliger werkgroep innovatie

Waarom Wandelnet:

"Ik had gepland om in 2020 te stoppen met mijn bedrijf Parklaan landschapsarchitecten. Als landschapsarchitect ben je continu bezig met de vraag hoe mensen het landschap beleven."

Nu bezig met:

"Kunnen we door de tracering van de paden meer doelgroepen laten genieten van het landschap; met als eerste proeftraject 'mijn' deel van het Pelgrims-pad. Het idee is om 'omleidingen en inprikkers' voor specifieke doelgroepen te maken. Natuurliefhebbers lopen graag een stukje om als ze daarmee de kans krijgen zeldzame vogels te zien, terwijl mensen die meer van de cultuur houden datzelfde voor een mooi kunstwerk of archeologisch monument zouden doen."

Trots op: *"Ik was beroepsmatig altijd met vernieuwing bezig en ik ben er trots op dat ik nu in het innovatieteam zit om dat werk bij Wandelnet te kunnen doen. Ik hoop dat we over een tijdje vol trots kunnen zeggen dat we een goede manier hebben gevonden om met de LAW-paden de toekomst in te kunnen."*

De volledige interviews zijn te lezen op www.wandelnet.nl/portretten-vrijwilligers

2500 km wandelnetwerk, 22 gidsen

1984

SLAW treedt toe tot de Europese koepel EWW

eerste centraal instructie-weekend voor vrijwilligers

1985

11.000 km in 40 jaar

Nederland bedekken met een 'basisnet van wandelpaden' was in 1980 een van de doelen van de nieuwe Stichting Lange Afstand-Wandelpaden (SLAW). Nu, veertig jaar later, ligt er een netwerk van ruim 11.000 kilometer in ons land. Een duik in de geschiedenis.

Op 9 oktober 1980 stelt de opgerichte SLAW zich ten doel: 'Het bevorderen van het totstandkomen van een harmonieus net van lange-afstand-wandelpaden in Nederland en het coördineren van activiteiten van organisaties die zich met het verkennen, het beschrijven en het onderhouden van deze paden bezighouden'. Het NIVON, NTKC, NJHC en St. Natuurvriendenhuizen zijn betrokken bij die oprichting. De ANWB treedt twee jaar later toe tot de SLAW.

In 1980 bestaat er al een gemarkeerd wandelpad van de ANWB: 'Te voet van Amsterdam naar Arnhem' uit 1914. En sinds 1975 is er een voorloper van het huidige Drenthepad van het NIVON van Noordlaren naar Havelte van 110 km, gemarkeerd met een speciale NIVON-markering: een rode 'N' op houten paaltjes en de wit-rode horizontale strepen naar Frans voorbeeld. De wandelwereld is volop in beweging: de dag van de presentatie van de SLAW in 1980 is gekoppeld aan de opening van een nieuw traject, de Noordzeeroute, (Nivonpad 5) van Wijk aan Zee naar Lage Vuursche.

2500 km

Daarna gaat het snel: het nationale 'basisnet van wandelpaden' bestaat in het voorjaar van 1982 al uit LAW 1 t/m 9, lopend door heel Nederland: van noord naar zuid, van oost naar west, langs de kust, in het binnenland. Niet alle paden zijn dan al gemarkeerd. Werkgroepen van de NKTC, NIVON, ANWB, NWB (Nederlandse Wandelsportbond) zijn de drijvende krachten achter de ontwikkeling van die paden. In 1984 is er al 2500 km wandelnetwerk uitgerold, opgenomen in 22 gidsen. In dat jaar geeft de SLAW zelf haar eerste gidsen uit: het Flevo-Schoklandpad (uiteindelijk opgegaan in het Pionierspad) en Krekpad I en II in Zeeland (opgegaan in het Grenslandpad).

Plakband

In 1980/1981 zijn de Flevosporen, horend bij LAW 1 én het noordelijke deel van het Pieterpad (Pieterburen-Coevorden) de eerste paden die de afgesproken wit-rode 'merktekening' krijgen. De proef in Flevoland om wit-rood plakband op palen aan

aanschaf eerste computer

1986

wit-rode en geel-rode markering
gedeponeerd als beeldmerk

1987

verhuizing van Amsterdam
naar Nieuwegein

te brengen als markering mislukt: 'de jeugd peuterde het band eraf en de kleur rood verbleekte'. Gekozen wordt voor de goedkopere variant: verfstrepen aanbrengen op bestaande palen. Pas in 1986 deponert de SLAW de wit-rode en geel-rode markering bij het Benelux-merkenbureau. Inmiddels is schilderen op bomen zelden meer toegestaan, werken we veelal met stickers (en eventueel aluminium-plaatjes). Maar vooral worden steeds meer routes gemarkeerd op wandelnetwerkpalen.

Van zwart-wit naar kleur

Tussen de eerste en de huidige wandelgidsen zit een wereld van verschil. Hoewel, vooral het uiterlijk is veranderd. Het formaat van de wandelboekjes is gebleven. In 1995 verschijnen de eerste wandelgidsen met foto's en topografische kaarten in kleur, zoals het Noaberpad en Pelgrimspad II. Het concept, een trajectkaartje op de linkerpagina en de beschrijving, in beide richtingen, op de rechterpagina, is onveranderd. Het Wad- en Wierdenpad is in 2003 de laatste zwart-wit gids die wordt vervangen door een kleurvariant.

Bijna veertig paden

Hoewel in 1987 al het besluit valt om Streekpaden te ontwikkelen, zal het nog tot 1993 duren voordat het eerste Streekpad verschijnt: het Scholtenpad. Een wandelpad door de Achterhoek met als middelpunt Winterswijk.

De rondgaande geel-rood gemarkeerde Streekpaden zijn inmiddels net zo populair als de wit-rode 'lijnpaden' van A naar B. Themapaden zoals het Waterliniep pad verschijnen en paden met een historisch tintje zoals het Maarten van Rossumpad. Inmiddels zijn er negentien LAW's en eenzelfde aantal Streekpaden, goed voor ruim 11.000 kilometer wandelgenot.

Wandelnet ontwikkelt ook andere routes zoals de NS-wandelingen, Groene Halte-wandelingen en het Stad te Voet - concept in Utrecht, Apeldoorn en Lingezege.

Veel routes en varianten van weleer zijn in de loop der jaren samengevoegd tot één pad én steeds langer geworden. Het Nederlands Kustpad van Sluis naar Bad Nieuweschans spant de kroon met 713 km. Het Twentepad is het kortst met 'slechts' 87 km. Trajecten zijn verbeterd, knelpunten opgelost, routes verlegd, schoven bijgedrukt, herdrukt en nieuw verschenen. Er worden jaarlijks duizenden gidsen verkocht en wandelnet.nl trekt honderdduizenden bezoekers per jaar.

En ook al ligt Nederland aardig 'vol', de vrijwilligers van Wandelnet zien altijd kansen: zo wordt er hard gewerkt aan het Biesboschpad en het Betuwepad, die in het najaar van 2021 gereed zullen zijn.

Internationale paden

Wandelaars kennen geen grenzen: al direct bij de oprichting van de SLAW in 1980 is contact gelegd met buitenlandse wandelorganisaties en groepen. Sinds 1983 sluit het Nederlandse LAW-net aan op het internationale net van Grote Routepaden (België), Fernwanderwege (Duitsland) en aan de overzijde van de Noordzee de Long Distance Footpaths in Groot-Brittannië. Enkele Europese Lange-Afstand-Wandelroutes (E-paden) doen ons land aan en maken gebruik van de Nederlandse LAW's zoals het Nederlands Kustpad (E-2 en E-9), het Grote Rivierenpad (E-8) en het Marskramerpad (E-11).

Wandelroute van het Jaar

De gidsen van Wandelnet vallen met enige regelmaat in de prijzen. Een aantal heeft het predikaat 'Wandelroute van het Jaar', de beste van de Benelux:

- 2019: Romeinse Limespad
- 2017: Groot-Frieslandpad
- 2013: Streekpad De Brabantse Wal
- 2010: Streekpad De Stelling van Amsterdam

eerste vrijwilligers nieuwsbrief
Lopende Zaken

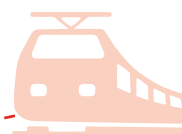
1988

instellen routecommissie

introductie
markeerstickers

start aanbieden
NS-wandelingen

1990

Van analoog naar digitaal

Vroeger was alles anders, ook bij Wandelnet. Vrijwilligers van het eerste uur herinneren zich ongetwijfeld de handgeschreven brieven en papieren kaarten. De komst van de computer luidde de digitale revolutie in. Met grote gevolgen voor wandelaars en vrijwilligers.

Veertig jaar geleden was het werk van een vrijwilliger overzichtelijk. Alles draaide om de wandelgidsen. De communicatie verliep per post en per telefoon. Wilde je als markeerder een routewijziging doorgeven, dan stuurde je een brief naar kantoor. Je maakte een zwart-wit kopietje van de kaart en tekende met rode stift de routewijziging in. Een kantoormedewerker maakte aantekeningen in een correctie-exemplaar.

Wandelpost

Dagelijks ontving Wandelnet handgeschreven brieven met suggesties voor routewijzigingen of meldingen van wandelaars over een boze boer aan de route of een opgeheven bushalte. Bij de post zaten ook officiële, getypte brieven van terreineigenaren die al dan niet toestemming verleenden voor het markeren. Kantoormedewerkers hadden er een dagtaak aan om alle brieven te verwerken.

Ommezwaai

Dat moest anders. In 2003 werd vrijwilliger Theo Post ingeschakeld om de wandelpost af te handelen. We zaten toen al midden in de digitale revolutie. Die begon eind 1986, toen Stichting LAW de eerste computer kreeg met een harde schijf van 20 (!) MB. Het uitwisselen van bestanden ging via floppy's of diskettes. In 1994 deelden we een computernetwerk met het Fietsplatform. Toen ging het snel. Brieven werden mailtjes. We kregen een website. Nieuwsbrief Lopende Zaken kwam in de mailbox. Papieren kaarten maakten plaats voor een geavanceerd Geografisch Informatie Systeem (GIS), de basis van alle routeinformatie. Zonder GIS geen Routeplanner, Meldpunt of Routedatabank.

Digitaal verbonden

Wandelgidsjes zijn nog steeds in trek, maar veel wandelaars zijn overgegaan op het gebruik van digitale middelen. Met de Routeplanner zet je vooraf een route uit. Je laadt de track in je gps of gebruikt de app van Wandelnet. Na afloop plaats je een review op de site. Wandelaars, bloggers en vloggers delen hun ervaringen op sociale media (Facebook, Twitter, Insta-

ILLUSTRATIE ALBO HELM

gram). Wandelnet is veranderd in een online gemeenschap van routemakers en -gebruikers. Ook professionals als boswachters, ambtenaren en routebureaus draaien volop mee. Iedereen is digitaal met elkaar verbonden.

Vrijwilligers

Wat betekent de digitalisering voor vrijwilligers? Hun werk is veelomvatter geworden. Ze markeren niet alleen een route, maar wisselen ook ervaringen uit op sociale media. Belangenbehartigers hebben snel toegang tot digitale informatie, zodat ze exact weten waar die nieuwe rondweg of woonwijk komt en welke impact dat heeft op wandelaars. Ook Theo Post is helemaal thuis in de online wereld. Als geen ander weet hij hoe je meldingen afhandelt in het meldsysteem. En passant vertelt hij dat zijn telefoon via bluetooth is verbonden aan zijn gehoorapparaat. Een mens is nooit te oud om te leren.

'Lift mee met de energie van de vrijwilliger'

PROF. DR. LUCAS MEIJS

Bij Wandelnet zijn ruim 900 vrijwilligers actief. In heel Nederland zijn dat er volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek zo'n zeven miljoen! Vrijwilligers zijn - letterlijk - goud waard. Een gesprek met prof. dr. Lucas Meijs, deskundige op het gebied van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligers – ook die van Wandelnet – zijn mensen die vaak 'extreem loyaal' zijn en zich jarenlang inzetten op verschillende terreinen voor de organisatie. Als markeerder, padcoördinator, belangenbehartiger, webredacteur, teamlid innovatie, bewaker routekwaliteit... Het opdoen van kunde, kennis en kennissen, maatschappelijke betrokkenheid, tijdsinvulling, inzetten van hun (beroeps)expertise: het zijn allemaal redenen om vrijwilligerswerk te gaan doen. De één is er een uur per week mee bezig, de ander twee dagen. Voor de maatschappij heeft vrijwilligerswerk grote economische, maatschappelijke en sociaal-economische waarde.

Filantropie

Prof. dr. Meijs, hoogleraar Strategic Philanthropy and Volunteering aan de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit Rotterdam, brengt vrijwilligerswerk – het geven van tijd – op één lijn met het geven van geld, en noemt dat bij elkaar filantropie.

Meijs vindt in principe alles wat je buiten je eigen huishouden voor anderen of de samenleving doet zonder ervoor betaald te krijgen, vrijwilligerswerk, ook al gaat het om een inspanning van slechts vijf minuten. Waarschijnlijk doen dus nog veel meer dan die zeven miljoen mensen vrijwilligerswerk!

Popelen

Wandelnet verkeert in een luxe positie: behalve 900 al actieve vrijwilligers staan er ook nog eens tientallen mensen te popelen om aan de slag te gaan. Meijs adviseert: "Misschien kunnen zij nu al iets doen waarvan je over zes maanden profijt hebt. Ga een gesprek met hen aan en vogel uit welke kwaliteiten ze hebben."

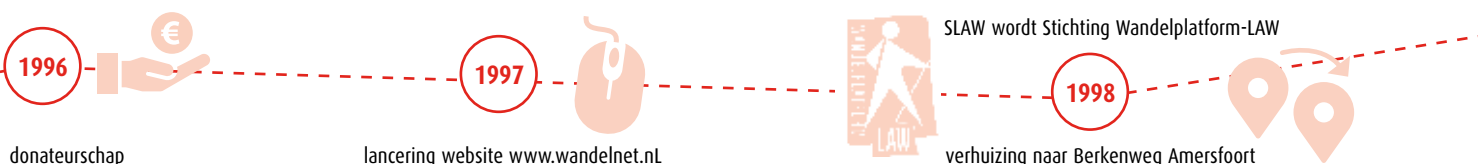
Lummeltijd

Hoe ziet de vrijwilliger van de toekomst eruit? Meijs: "Naast het klassieke vrijwilligerswerk via een (sport)vereniging gaan mensen nog meer zelf bepalen wat ze willen en doen en wanneer. Dan hebben ze geen organisatie nodig die van alles voor hen regelt. De kunst van een organisatie als Wandelnet is om mee te liften met de energie van die vrijwilliger." Als voorbeeld noemt hij een vrijwilliger die zich inzet op het gebied van duurzaamheid, en die berichten de wereld in stuurt en afsluit met #Wandelnet.

Daarnaast zal de vrijwilliger – vooral de jongere – steeds vaker vrijwilligerswerk doen in wat Meijs noemt 'lummeltijd': wachtend op de trein doet hij of zij alvast een stukje van zijn of haar klus. "Ik verwacht dat het palet van vrijwilligersactiviteiten steeds groter wordt en daarnaast dat de vrijwilliger zelf zaken regelt en minder een organisatie."

Barrières slechten

Het sleutelwoord voor toekomstig vrijwilligersbeleid is volgens hem 'flexibiliseren'. "Haal barrières als tijd en plaats weg; maak het zo gemakkelijk mogelijk voor vrijwilligers om zich in te zetten en als ze je een vinger geven, neem dan niet hun hele hand. Overvraag hen niet als je wilt dat ze blijven." Meijs' advies: toets af en toe of vrijwilligers hetgeen ze doen nog leuk vinden."

Tineke Harlaar
Boswachter Staatsbosbeheer

Relatie met Wandelnet:

"Ik ben betrokken bij het ontwikkelen en onderhouden van routes, zoals NS-wandelingen, en heb een heel positieve relatie met Wandelnet."

Belang van wandelen:

"Voor mij is wandelen de ultieme manier om natuur en landschap te beleven. Het is eigenlijk altijd goed, of het nou regent of niet."

Rol van Wandelnet: "Julie behartigen de belangen van wandelaars en geven een andere kijk op het landschap. Bij Wandelnet komt veel samen; een plek waar vrijwilligers zich organiseren én waar wandelaars aankloppen."

Toekomst: "Je kunt zó veel beleven aan het buitenzijn in de natuur. Ik gun iedereen een mooie wandelervaring."

Arlette van Gilst
Programmamanager ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat

Relatie met Wandelnet:

"Platform 'Ruimte voor Lopen' is ons gezamenlijke initiatief. In de mobiliteitsketen is lopen een belangrijk onderdeel, al is de afstand nog zo kort. Hoe maak je dat prettig voor iedereen? De ruimtelijke inrichting is heel bepalend."

Rol van Wandelnet: "Wandelnet heeft de meeste ervaring op het gebied van lopen en wandelen. Een heel prettige organisatie om mee samen te werken."

Toekomst: "Ik denk dat mensen meer gaan lopen voor hun gezondheid. Een leefbare stad met meer ruimte voor voetgangers en fietsers is heel belangrijk. Wandelnet kan een wezenlijke rol spelen in de verschuiving van wandelen naar functioneel lopen."

Zakelijke partners aan het woord

Herman Wehkamp
Coördinator Routepunt bij Visit Zuid-Limburg

Relatie met Wandelnet:

"Ik heb regelmatig contact met medewerkers en vrijwilligers van Wandelnet, vooral qua kennisvergaring en productontwikkeling. Mijn relatie met Wandelnet is heel goed."

Belang van wandelen:

"Laten we er niet omheen draaien: Zuid-Limburg is de mooiste wandelregio van Nederland. Daar moet iedereen van kunnen genieten."

Rol van Wandelnet: "Langeafstandswandelaars komen meerdere dagen naar onze regio. Dat is commercieel gezien heel aantrekkelijk. Wandelnet is voor ons een belangrijke partner, ook in de rol van belangenbehartiger en adviseur."

Toekomst: "Als regio moeten we voorzichtig omgaan met ons grootste kapitaal: de natuur. Natuurlijk blijft Wandelnet bij ons in beeld."

Mieke Minkes
Lid Centraal Bestuur Nivon en portefeuillehouder wandelen

Belang van wandelen:

"In het wandelen komen alle waarden en normen tot uiting die het Nivon wil uitdragen. Het is een duurzame vorm van recreëren, een mooie manier om de omgeving van dichtbij te ervaren en elkaar te ontmoeten."

Rol van Wandelnet: "Onderdeel van mijn bestuursopdracht is, om vanuit Nivon vorm te geven aan de samenwerking met Wandelnet. Wij onderzoeken welke uitvoerende taken we bij Wandelnet kunnen beleggen. Laten wij elkaar vanuit het belang van de wandelaar een goede samenwerking toewensen."

Toekomst: "Nu de wereld kleiner wordt, zal de belangstelling voor wandelen, naar mijn verwachting, blijvend zijn."

De volledige interviews zijn te lezen op www.wandelnet.nl/portretten-stakeholders

Meldpunt Voetpaden

1998

start belangenbehartiging

1999

email voor alle bureaumedewerkers

Geografisch Informatie Systeem

2000

6356 km LAW/Streekpaden

FOTO HAROLD ZIJDERVELD

ANKIE VAN DIJK EN HENK DIKKER HUPKES

Directeuren aan het woord

Sinds 1980 is Wandelnet volop in beweging: het aantal medewerkers en vrijwilligers groeide, doelstellingen en activiteiten werden bijgesteld. Henk Dikker Hupkes, eerste directeur, blikt terug op de beginjaren. Huidig directeur Ankie van Dijk kijkt naar heden en toekomst.

“De eerste medewerker in loondienst was Jetze Kamerling”, vertelt Henk. “Hij werd in 1983 aangesteld als coördinator. Drie jaar later volgde ik hem op. Pas in 1998, toen ‘Stichting LAW’ veranderde in ‘Wandelplatform-LAW’, werd ik officieel directeur. Aanvankelijk was het ons doel om een samenhangend netwerk van Lange-Afstand-Wandelpaden en Streekpaden te ontwikkelen en te coördineren.”

“Daar streven we nog steeds naar”, laat Ankie weten. “Maar we doen nu veel méér. We zorgen ook voor het beheer en onderhoud van routes. In 1998 kregen we de taak erbij om partijen samen te brengen en om met elkaar de belangenbehartiging vorm te geven.”

Herinneringen

Kort samengevat maakte Henk zich in de beginjaren hard voor drie zaken: routekwaliteit, belangenbehartiging en internationale contacten. “Met andere landen

stemden we niet alleen grensoverschrijdende routes af, we deden ook kennis en inspiratie op van elkaar. Omdat ik nooit wilde inleveren op de kwaliteit van routes, groeiden de wit-rode markeringen én het woord ‘LAW’ uit tot een kwaliteitskeurmerk. Dat zie ik als belangrijk succes in mijn loopbaan.”

En er waren meer hoogtepunten. “Ik kijk terug op fantastische medewerkersdagen en vele openingen van nieuwe paden. De mooiste herinnering heb ik aan de jaarlijkse Europese Wandelconferentie die ik in 2005 tijdens ons 25-jarig bestaan naar Nederland haalde. Dat gaf enorm veel voldoening.”

Ander speelveld

Henk was al directeur af toen Ankie in 2009 begon als coördinator belangenbehartiging. “In mijn werkzame verleden bij Wandelnet heb ik me vooral ingezet om de belangenbehartiging goed op

poten te zetten. We hebben een heel netwerk van vrijwilligers ontwikkeld en zijn met veel meer dossiers aan het werk gegaan.”

Sinds 2019 is ze directeur van Wandelnet. “Onze organisatie bevindt zich nu in een heel ander speelveld. Er zijn veel meer partijen die zich met wandelen bezighouden. Ik zie het als taak om ervoor te zorgen dat Wandelnet van toegevoegde waarde blijft. Maar ook dat we een duidelijke eigen positie in dat speelveld hebben.”

Toekomst

Hoe ziet Ankie de toekomst? “Al veertig jaar houden we de kwaliteit van LAW’s en Streekpaden hoog. Ik denk dat dat zo blijft. Daarnaast zijn we als organisatie goed in het faciliteren van vrijwilligers met verstand van wandelen. Met de belangenbehartiging onderscheiden we ons van andere partijen in Nederland die zich ook met wandelen bezighouden. Wandelen is een soort constante. In 1980 werd er gewandeld en ik ben ervan overtuigd dat we over veertig jaar nog steeds wandelen. Kortom, we zijn bezig met een onderwerp dat ertoe doet.”

start project Recreatie & Overwegen

2002

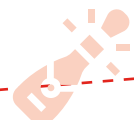
Meldpunt Voetpaden wordt Meldpunt Wandelen

2003

alle gidsen in kleur

2005

25-jarig jubileum, Elspeet tijdens Europese Wandelconferentie

Het leven van een wandelaar gaat niet altijd over rozen. Soms moet je kilometers omlopen vanwege een nieuwe rondweg of een afgesloten natuurgebied. Gelukkig springen de belangenbehartigers van Wandelnet in de bres voor de wandelaar.

Op de bres voor de wandelaar

Het behartigen van de belangen van wandelaars is een vak apart. Je moet gevoel hebben voor politieke verhoudingen, goed kunnen lobbyen, netwerken én natuurlijk affiniteit hebben met wandelen. Waar de belangenbehartigers zich zoal mee bezighouden? Ze voorkomen barrières waar wandelaars soms letterlijk tegenaan lopen. Ze spannen zich in om (natuur)gebieden toegankelijk te houden. En ze zetten wandelen op de kaart door te lobbyen bij politici en ambtenaren.

Het begon met barrières

In ons dichtbevolkte landje stuiten wandelaars al snel op een hindernis. Denk aan een rondweg of een onbewaakte spoorwegovergang die is afgesloten. Geen wonder dat het thema 'barrières' altijd op de agenda van Wandelnet staat. "Dat is in het verleden zo geweest, dat is nu zo en dat zal altijd zo blijven", aldus Frank Hart, coördinator belangenbehartiging bij Wandelnet. Onze infrastructuur verandert continu: snelwegen en spoorlijnen worden aangelegd, verbreed of verlegd. Er zijn

ook zachtere hindernissen waar je wel doorheen kunt lopen, maar die je als wandelaar liever vermijdt. Denk aan een saaie woonwijk of een bedrijventerrein.

Frank staat, mét vrijwilligers, in contact met beleidsmedewerkers op lokaal, provinciaal en landelijk niveau. Samen zoeken ze naar oplossingen, zoals het openhouden van spoorwegovergangen en het aanleggen van bruggen of onderdoorgangen die een veilige oversteek garanderen.

Kees Zwaan, belangenbehartiger Gelderland

"We zijn erin geslaagd om de spoorwegovergang aan de Huttenweg in Winterswijk open te houden. Die ligt op het traject Winterswijk-Arnhem. Daardoor is een belangrijke wandel- en fietsverbinding tussen de buurtschappen Miste en het Woold in stand gebleven."

Toegankelijkheid

Belangenbehartigers houden zich ook bezig met de toegankelijkheid van (natuur)gebieden. Ze maken praktische afspraken met waterschappen, natuurbeschermingsorganisaties en landgoedeigenaren zodat een LAW of Streekpad bijvoorbeeld dat ene, mooie onverharde paadje kan volgen in plaats van de asfaltweg. Maar ze proberen ook een stem te krijgen in het beleid op het gebied van natuur en landschap. Door te lobbyen en te netwerken willen ze beleidsmakers ervan doordringen dat de omgeving aantrekkelijk, veilig en toegankelijk moet zijn voor wandelaars.

Bindert Kloosterman, provinciaal belangenbehartiger Fryslan

"Zolang ik beleidsvrijwilliger ben bij Wandelnet, probeer ik weer een provinciale regeling voor Boerenlandpaden te krijgen. Met de Christen Unie had ik een goed gesprek. De partij nam mijn voorstel op in haar verkiezingsprogramma en diende een motie in bij de behandeling van de notitie Gastvrijheidseconomie. De gedeputeerde deed vervolgens een toezegging om de regeling voor Boerenlandpaden te onderzoeken. Daarmee is er nog geen nieuwe regeling, maar alle seinen staan wel op groen."

ILLUSTRATIE ALBO HELM

2006

'Nulmeting': kwaliteitsmeting van het LAW-netwerk

2007

Europese wandelorganisaties verenigen zich in de ERA

start Ommetjesproject

2008

2009

Bureau Trendbox voert de Nationale Wandelmonitor uit

FOTO BINNE LOUW KATISMA

WANDEL TIJDENS JE WERK-DAG

Lea Monod de Froideville, provinciaal belangenbehartiger Limburg

"Ik bereid me altijd heel goed voor op een gesprek met een beleidsmedewerker of wethouder. Dat kan ik echt iedereen aanraden. Eerst moet je natuurlijk weten wie je wilt spreken. En ik verdiep me in mijn gesprekspartner: wat is zijn/haar functie, waar liggen de interesses? Dan bedenk ik hoe ik mijn vragen ga inkleden. Pas daarna pak ik de telefoon. Als mensen merken dat je kennis hebt over het onderwerp en geïnteresseerd bent, maken ze al gauw tijd voor je vrij. Zo belde ik laatst met een gemeenteambtenaar. Die begon het gesprek met: 'ik heb twee minuten de tijd'. Ik zeg, dat is fijn, dan moet ik snel zijn. Twee uur later zaten we nog aan de telefoon!"

Nationaal belang

Door opgenomen te worden in wetten en beleidsnotities, houden overheden serieus rekening met de mens te voet. Een mooi voorbeeld is de Nationale Omgevingsvisie; die bepaalt voor de komende dertig tot vijftig jaar de ruimtelijke ontwikkeling. "Daarin is opgenomen dat LAW's en Streekpaden van nationaal belang zijn," aldus Frank. "Het Rijk wil die structuren borgen en bewaken."

Wandelen tijdens je werk

Komend jaar, 8 april, verandert de 'Wandel naar je Werk-dag' in de 'Wandel tijdens je Werk-dag'. Vanwege corona luidt het dringende advies: 'werk zo veel mogelijk thuis'. Voldoende bewegen, ook tijdens het werk, is nu belangrijker dan ooit.

Dat is toch fantastisch? Het is het gevolg van jarenlang lobbyen, bij ambtenaren en Tweede Kamerleden. Daar zijn we echt heel trots op." De Nationale Omgevingsvisie illustreert ook dat het werk van de belangenbehartigers steeds breder én professioneler is geworden. Anno 2020 staan naast de Omgevingswet actuele thema's op de agenda als Sport en Gezondheid, Ruimte voor Lopen en de Wandel tijdens je Werk-dag.

Bert Boetes, beleidsvrijwilliger Sport, bewegen en gezondheid

"In Epe trekken we samen op met de Fietsersbond in het kader van actieve mobiliteit. We dragen bij aan de omgevingsvisie, schrijven mee aan het mobiliteitsplan en hebben het Sport- en beweegakkoord mede ondertekend. Zo werken we mee aan de infrastructuur voor ommetjes, veilige routes voor scholieren, ouderen en recreatieve routes."

Toekomst

De komende jaren blijft Wandelnet een bijdrage leveren aan maatschappelijke vraagstukken, zo verwacht Frank. Denk aan de ontwikkelingen rond het klimaatvraagstuk: waterschappen houden zich bezig met verdroging, maar ook met 'Ruimte voor water'. Ze combineren dat met mogelijkheden voor recreatie. Wandelnet haakt daarop in.

Ook het belang van de voetganger staat de komende jaren op de agenda. "Omdat we initiatiefnemer zijn van het platform 'Ruimte voor Lopen', worden we gezien als serieuze partner. Met wandelen op zich krijg je geen aandacht", besluit Frank. "Maar door het te koppelen aan maatschappelijke ontwikkelingen, ontstaat er een meerwaarde. En zo vergroot je de kans dat de wandelmogelijkheden in Nederland zullen verbeteren."

2011

Wandelnet

Startpunt voor wandelend Nederland

Stichting Wandelplatform-LAW wordt Wandelnet

meldpuntwandelen.nl

2013

meldpunt routes.nl

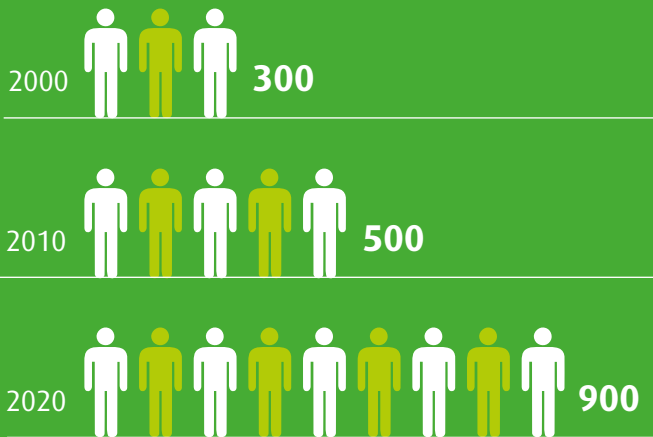
eerste digitale nieuwsbrief Lopende Zaken

2016

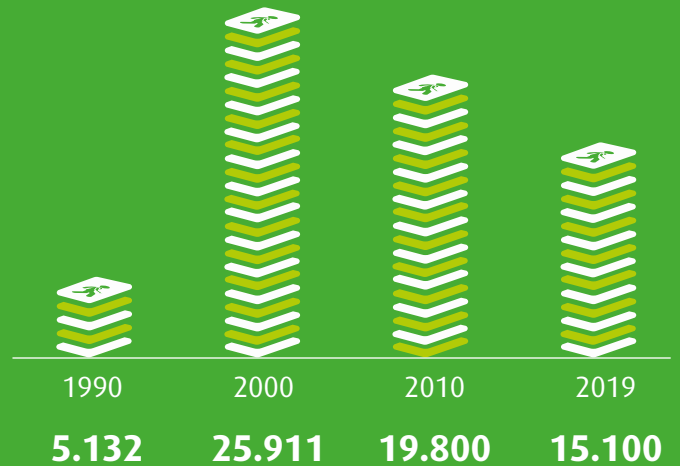
publicatie nieuwe Nationale Wandelmonitor

Feiten en cijfers

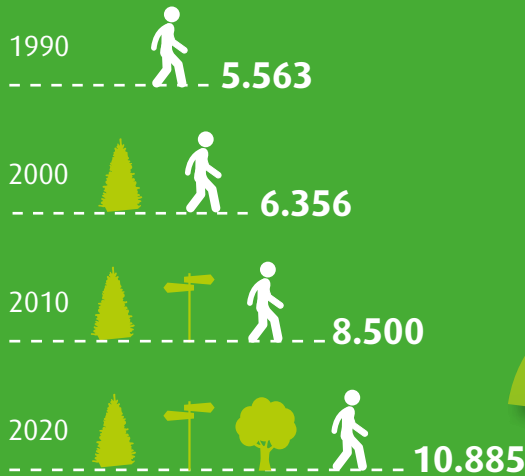
AANTAL VRIJWILLIGERS

VERKOOP GIDSEN WANDELNET

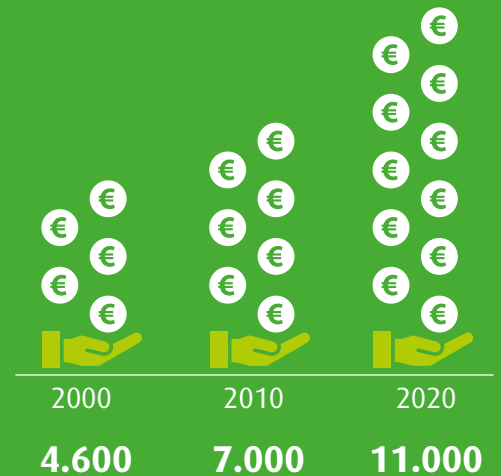

TOTAAL KM'S LAW/STREEKPAD

DONATEURS

(IN 1996 GESTART)

2019
nieuwe website, lancering app

2020
Wandelnet telt 900 vrijwilligers

2030
lopen is vanzelfsprekend in beleid, ontwerp en beheer

2040
meer ruimte voor voetgangers

2060
wandelen is onverminderd populair